

Insights for growth

Als groeiadviseurs brengen wij u elk kwartaal nieuwe inzichten over financiële en fiscaal-juridische topics

Advisory	Pagina
CEO-fraude – Ook u kan het doelwit zijn!	02
Kwaliteitsnorm voor waardebeoordelingen	04
Audit & Assurance	
Recente CBN-adviezen	05
Tax & Legal	
De ‘nieuwe’ vrijstelling voor sociaal passief - een opportuniteit voor uw onderneming?	06
De kapitaallose vennootschap door een fiscale bril	09
Aftrekbaarheid managementvergoedingen: een gewaarschuwd man(ager) is er twee waard (bis)	10
Europa en de modernisering van btw: update voorstellen en 4 ‘quick fixes’	13
Nieuw vennootschapsrecht: voortaan makkelijker om alleen een vennootschap op te richten/aan te houden	18
Vorbereiding van uw sociale verkiezingen 2020: occulte ontslagbescherming ‘kandidaten’	22
Seminaries & opleidingen	24

CEO-fraude – Ook u kan het doelwit zijn!

U heeft wellicht reeds gehoord van CEO-fraude. Maar bent u er zich ook van bewust dat niet alleen grote ondernemingen het slachtoffer worden van deze vorm van oplichting?

Wat is CEO-fraude precies?

Een medewerker van de financiële dienst ontvangt een 'valse' e-mail of telefoon uit naam van de CEO, de CFO, een bestuurder of een andere persoon met een hoge functie binnen het bedrijf. Hij krijgt de vraag om dringend een aanzienlijk bedrag over te schrijven in het kader van een belangrijke transactie. Er wordt druk op hem uitgeoefend om de betaling dringend uit te voeren, zoniet kan de belangrijke transactie niet doorgaan.

Tijdsdruk is hier dus belangrijk, maar ook de gezagsverhouding. De persoon die wordt benaderd, ervaart de druk van een persoon hoger in rang en durft minder vragen te stellen.

Ook wordt hij vaak gewaarschuwd om de vertrouwelijkheid van de transactie te respecteren. In bepaalde gevallen wordt ook een advocatenkantoor of een boekhoudkantoor vermeld om de vraag echter te doen lijken. De uitvoering van de betaling wijkt in dat geval ook af van het normale betalingsproces binnen het bedrijf.

Om de oplichting tot een succesvol einde te brengen, heeft de oplichter informatie kunnen verzamelen hoe uw organisatie in elkaar zit, hoe de betalingsprocessen verlopen en wie best benaderd wordt en op welke manier.

Cybercriminelen kunnen een e-mailadres vervalsen door een adres te gebruiken dat er sterk op lijkt. Daarnaast kunnen zij exact hetzelfde e-mailadres gebruiken omdat zij het adres hebben gehackt en daarmee het e-mailadres van de respectieve personen hebben overgenomen.

Hoe CEO-fraude te voorkomen?

Beperk informatie online

De informatie die online beschikbaar is op bijvoorbeeld de bedrijfswebsite, maakt het eenvoudiger voor de oplichters om zich voor te bereiden. Als het bijvoorbeeld mogelijk is om online te achterhalen wanneer de financieel directeur met vakantie is of welke relaties er bestaan met leveranciers, dan kan u - mits online zoekopdrachten en een minimum aan investering van tijd en inspanning - gemakkelijk een target worden. Bovendien benaderen de fraudeurs vaak medewerkers per e-mail of telefoon met allerlei vragen.

Bekijk dus welke informatie u online deelt (via het internet, de bedrijfswebsite, social media) en verwijder alle onnodige informatie, zoals rechtstreekse contactgegevens van uw medewerkers, detailinformatie van uw organisatie, enz. Maak uw medewerkers erop attent dat er geen informatie gedeeld wordt met onbekenden.

Opgelet!

Ook al bent u geen directe target, dan nog kan dit fraudetype een impact hebben op uw organisatie. Indien uw klanten slachtoffer zijn, dan kan dit voor hen een belangrijk cashflowprobleem veroorzaken waardoor zij uw facturen desgevallend niet of te laat kunnen betalen.

Beveilig de toegang tot uw e-mails

Het is raadzaam om 'multifactor authenticatie' te implementeren voor uw bedrijfsmails. Zo reduceert u het risico op hacken van de e-mailaccounts. Sensibiliseer ook uw medewerkers rond cybersecurity thema's, zoals sterke paswoorden, phishing e-mails, en dergelijke meer. Ook regelmatige passwordwijzigingen zijn cruciaal.

Creëer interne bewustwording en implementeer een goed interne controlesysteem

Breng uw personeelsleden op de hoogte van het bestaan van dit risico en benadruk hun verantwoordelijkheid om de interne processen te volgen.

Bij aanvragen van de leverancier om wijzigingen uit te voeren op facturen of rekeningnummers, moeten zij voldoende alert zijn en de nodige vragen stellen. Leveranciers dienen rechtstreeks gecontacteerd te worden en niet via een link die meegegeven wordt in de e-mail of via een nieuw telefoonnummer.

Zelfs indien er geen wijziging wordt gevraagd aan een factuur, is het altijd een goede praktijk om:

- waakzaam te blijven en argwanend te zijn als er per e-mail wordt gevraagd om betalingstransacties uit te voeren. Laat je niet misleiden door zogenaamd strikt geheime transacties in verband met bijvoorbeeld overnames.
- onregelmatigheden te checken, zoals wijzigingen aan leveranciersnaam, adres, factuurbedrag of rekeningnummer. Implementeer een call-back procedure bij wijziging van bankrekeningnummers.

- het rekeningnummer van de leverancier op de factuur te checken met het reeds gekende nummer in de leveranciersdatabase
- informatie te verschaffen aan de leverancier dat een betaling is uitgevoerd
- functiescheidingen te implementeren tussen bijvoorbeeld inboeking factuur, registratie ontvangst, goedkeuring factuur en betaling factuur
- afspraken te maken en functiescheiding te installeren rond creatie leverancier en wijziging bankrekeningnummers
- duidelijke afspraken te maken rond het betalingsproces en welke acties te ondernemen bij afwijkingen
- betalingen boven een bepaald bedrag door meerdere personen te laten ondertekenen
- telefonisch contact op te nemen met de leveranciers indien er onduidelijkheden zijn
- e-mailadressen goed te checken
- een open bedrijfscultuur te installeren zodat steeds intern vragen kunnen gesteld worden bij twijfel
- fraude bespreekbaar te maken en trainingen te organiseren.

Het risico op CEO-fraude blijft toenemen. Ook u kan het slachtoffer worden!

Heeft u vragen? Aarzel niet om contact op te nemen met onze experts. Grant Thornton Advisory kan uw processen en huidige interne controlesysteem doorlichten en aanbevelingen formuleren ter verbetering hiervan.

Els Hostyn -
els.hostyn@be.gt.com

Kwaliteitsnorm voor waardebeoordelingen

België heeft op het vlak van waardebeoordelingen noch een specifieke wetgeving, noch een specifieke erkenning. Iedereen die zich geroepen voelt, kan waardebeoordelingen afleveren, waardoor de kwaliteit van het geleverde werk vaak wisselend is.

Om de kwaliteit van waardebeoordelingen te verbeteren, werd het International Valuation Standards Council (hierna IVSC) opgericht. Deze organisatie is een onafhankelijke non-profit vereniging waarin onder meer de voornaamste accountancybedrijven (zoals Grant Thornton) en professionele waardebeoordelingsorganisaties zetelen. Recent stelde het IVSC een standaard op met 'best practices'.

De International Valuation Standards (hierna IVS) bevatten vooreerst vijf 'algemene standaarden'. Deze standaarden definiëren de vereisten waaraan alle waardebeoordelingen moeten voldoen, onder meer wat betreft de formulering van de opdracht, de keuze en richtlijnen omtrent de toepassing van mogelijke waardebeoordelingsmethoden en de vereiste rapportering. Hierbij staan duidelijkheid en transparantie voorop.

Verder bevatten de IVS zes 'activa specifieke standaarden'. Deze standaarden bevatten richtlijnen die specifiek gerelateerd zijn aan een bepaald type van waardebeoordeling. Volgende specifieke standaarden werden opgesteld:

- Aandelen en participaties (IVS 200)
- Immateriële vaste activa (IVS 210)
- Materiële vaste activa (IVS 300)
- Vastgoed (IVS 400)
- Vastgoedontwikkeling (IVS 410)
- Financiële instrumenten (IVS 500).

Als één van de 10 internationale corporate members van het IVSC neemt Grant Thornton zich alvast voor haar waardebeoordelingen in de nabije toekomst volledig 'IVS compliant' te maken.

Heeft u vragen over de kwaliteitsnorm of wenst u een beroep te doen op een expert voor de waardebeoordeling van uw onderneming en haar activa? Ons waardebeoordelingsteam beschikt over de nodige technische expertise om u bij te staan.

Peter Vermeiren -
peter.vermeiren@be.gt.com

Recente CBN-adviezen

CBN-advies 2019/06

Groepsbijdrage

CBN-advies 2019/07

Boekhoudkundige verwerking van de uitgifte van een obligatielening

CBN-advies 2019/08

Boekhoudkundige verwerking van crowdfunding

De ‘nieuwe’ vrijstelling voor sociaal passief - een opportuniteit voor uw onderneming?

Door de invoering van het eenheidsstatuut voor arbeiders en bedienden zijn de ontslagvergoedingen voor beide categorieën gelijkgetrokken. Dit leidde tot een stijging van de verschuldigde vergoedingen bij ontslag.

Ter compensatie van deze bijkomende (potentiële) kost werd – naar Belgische gewoonte – een nieuwe en ingewikkelde belastingvrijstelling in het leven geroepen: de ‘vrijstelling voor sociaal passief’.

Fiscale aftrek van toekomstige ontslagvergoedingen

De vrijstelling voor sociaal passief laat werkgevers (zowel vennootschappen als natuurlijke personen) toe om jaarlijks reeds een deel van de toekomstige ontslagvergoeding fiscaal in aftrek te nemen van het belastbaar resultaat. Een eventueel overschot kan evenwel niet worden overgedragen naar een volgend jaar.

De vrijstelling kan worden toegepast voor alle werknemers die minimum 5 jaar in dienst zijn bij de onderneming na 1 januari 2014. De vrijstelling kan dus maar effectief toegepast worden sinds 1 januari 2019.

Ondernemingen die hun boekhouding per kalenderjaar voeren, zullen de vrijstelling dus een eerste keer kunnen toepassen in het boekjaar 2019 (aanslagjaar 2020). Ondernemingen met een boekjaar dat niet gelijkloopt met het kalenderjaar, kunnen

dit mogelijks reeds in aanslagjaar 2019. Voor de werknemers die al in dienst waren op 1 januari 2014, wordt de vereiste anciënniteit van 5 jaar immers bereikt tijdens het boekjaar dat afsluit in de loop van 2019.

Berekening

Het vrijstelbare bedrag per werknemer bedraagt drie weken bezoldiging per begonnen dienstjaar na 1 januari 2014. Dit bedrag mag echter niet in één keer worden vrijgesteld, maar moet gespreid worden over 5 boekjaren aan 20% per jaar.

De wekelijkse bezoldiging wordt berekend op basis van de gemiddelde bruto maandbezoldiging¹ die de werknemer tijdens het boekjaar heeft ontvangen (inclusief overuren)². De aldus berekende bruto maandbezoldiging wordt nadien vermenigvuldigd met 3 en gedeeld door 13 om tot de wekelijkse bezoldiging te komen.

1 Het maximum dat in aanmerking komt als berekeningsbasis, bedraagt 100% van de eerste schijf tot €1.500, en 30% van de schijf van €1.500 tot €2.600. Voor een werknemer met een bezoldiging van €2.600 of meer bedraagt het maximum dus €1.830.

2 Vakantiegeld, eindejaarspremie, variabele vergoeding en resultaats- of werknemersparticipatie-gebonden bonussen worden niet meegeteld.

Voorbeeld

Om een idee te geven van de belastingbesparing die de vrijstelling voor sociaal passief kan opleveren, nemen we een onderneming met 20 werknemers als voorbeeld. We gaan ervan uit dat zij allen reeds in dienst waren op 1 januari 2014 en dezelfde gemiddelde bruto maandbezoldiging ontvangen

(€2.000). Jaarlijks krijgen zij een opslag van €200.

Elk jaar wordt per werknemer 3 weken bezoldiging berekend. Dit bedrag mag vervolgens gespreid over 5 jaar worden opgenomen als vrijstelling. Dit geeft volgend belastingvoordeel:

	Vrijstelling per boekjaar						
Vrijstelling ontstaan in boekjaar	BJ 2019	BJ 2020	BJ 2021	BJ 2022	BJ 2023	BJ 2024	BJ 2025
BJ 2019	4.569,22	4.569,22	4.569,22	4.569,22	4.569,22		
BJ 2020		4.735,38	4.735,38	4.735,38	4.735,38	4.735,38	
BJ 2021			4.901,53	4.901,53	4.901,53	4.901,53	4.901,53
BJ 2022				5.067,68	5.067,68	5.067,68	5.067,68
BJ 2023					5.067,68	5.067,68	5.067,68
BJ 2024						5.067,68	5.067,68
BJ 2025							5.067,68
Totale vrijstelling per boekjaar	4.569,22	9.304,60	14.206,13	19.273,81	24.341,50	24.839,96	25.172,27
Belastingvoordeel (29,58% / 25%)	1.351,58	2.326,15	3.551,53	4.818,45	6.085,37	6.209,99	6.293,07

Wat bij uitdiensttreding?

Wanneer een van de betrokken werknemers de onderneming verlaat, moet het totaal voor deze werknemer reeds vrijgestelde bedrag in datzelfde jaar terug aan het belastbaar resultaat worden toegevoegd. Indien het gaat om een ontslag door de werkgever, zal deze stijging van het belastbaar resultaat geneutraliseerd worden door de aftrekbare ontslagvergoeding.

Praktisch

De toepassing van de vrijstelling voor sociaal passief vereist geen boekhoudkundige verwerking. Op het moment van de aangifte kan dus nog beslist worden om te opteren voor de vrijstelling.

Daar staat tegenover dat er wel enige administratie bij komt kijken. In ons voorbeeld hebben we gewerkt met 20 werknemers die hetzelfde brutoloon hebben. In de praktijk moet deze oefening elk jaar voor elke werknemer gemaakt worden. Daarnaast moet per persoon worden bijgehouden tot welke vrijstelling hij/zij reeds aanleiding heeft gegeven, zodat bij een latere uitdiensttreding het correcte bedrag kan

worden teruggenomen. Hoe meer werknemers de onderneming heeft, hoe hoger de belastingbesparing, maar hoe hoger de administratieve werklast. Vermits de basisgegevens die nodig zijn voor de berekeningen, reeds beschikbaar zijn bij de sociale secretariaten, mag wellicht verwacht worden dat zij hun klanten hierin zullen kunnen bijstaan.

Op dit moment zijn er echter nog een aantal onduidelijkheden die de effectieve toepassing van de vrijstelling voor sociaal passief bemoeilijken. Buiten de hierboven vermelde richtlijnen, is er bijvoorbeeld nog geen zicht op welke bestanddelen van het loon deel uitmaken van de bruto maandbezoldigingen. Verdere toelichtingen vanwege de belastingadministratie mogen hopelijk nog verwacht worden.

Uiteraard zijn onze adviseurs beschikbaar voor advies hieromtrent.

Bart Verstuyft -
bart.verstuyft@be.gt.com

De kapitaallose vennootschap door een fiscale bril

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe vennootschapsrecht op 1 mei onderging de BVBA een volledige metamorfose en werd de BV (besloten vennootschap).

Eén van de belangrijkste wijzigingen is ongetwijfeld de afschaffing van het maatschappelijk kapitaal. Maar wat zijn de fiscale gevolgen hiervan?

Fiscale definitie van kapitaal

Aangezien er voor fiscale doeleinden veelvuldig wordt verwezen naar het begrip 'kapitaal', heeft de fiscale wetgever een eigen definitie geformuleerd.

Kapitaal bestaat uit het eigen vermogen, gevormd door inbrengen in geld of in natura. Het fiscaal 'gestort kapitaal' wordt dus gevormd door de werkelijk gestorte inbrengen in geld of in natura. Inbrengen in nijverheid zijn uitdrukkelijk uitgesloten.

De schrapping van het kapitaalbegrip bij de BV zal dan ook in principe geen fiscale impact hebben. We bekijken kort een aantal specifieke topics.

Kapitaalvermindering

Bij een kapitaallose vennootschap kan er logischerwijze geen 'kapitaalvermindering' plaatsvinden. Een kapitaalvermindering zal voortaan dus neerkomen op een teruggave van de inbrengen in geld of in natura. De fiscale behandeling hiervan blijft ongewijzigd (i.e. pro rata toegerekend op het fiscaal gestort kapitaal en de reserves van de vennootschap). Voor een uitgebreide uiteenzetting verwijzen we naar ons artikel van maart 2019 - "Een kapitaalvermindering zonder verrassingen – anno 2019".

Wij merken hierbij nog op dat vanaf 2020 elke uitkering van vermogen uit een BV onderworpen zal zijn aan een dubbele uitkeringstest, nl. de balans- en de liquiditeitstest.

VVPRbis-regeling

De VVPRbis-regeling voorziet in een verlaagd tarief van de

roerende voorheffing op uitgekeerde dividenden (15% of 20%) wanneer in een kleine vennootschap nieuw kapitaal in geld wordt ingebracht. Vennootschappen zonder een wettelijk minimumkapitaal (bijvoorbeeld een VOF of GCV) waren tot voor kort principieel uitgesloten van deze gunstmaatregel, tenzij ze over een kapitaal van €18.550 beschikten.

In navolging van de afschaffing van de minimumvereiste van kapitaal voor de BV, is de VVPRbis-gunstmaatregel nu ook toegankelijk gemaakt voor vennootschappen zonder minimumkapitaal. Ook kapitaallose vennootschappen zullen dus voortaan VVPRbis-aandelen kunnen uitgeven.

Verwerven van eigen aandelen

Net zoals bij de kapitaalvermindering wordt bij een inkoop van eigen aandelen een deel van de prijs aangemerkt als een dividend en onderworpen aan roerende voorheffing (inkoopbonus). Als de verkrijging conform het vennootschapsrecht gebeurt, is er echter pas effectief een dividend wanneer er sprake is van een 'verarming' bij de inkoopende vennootschap (bijvoorbeeld bij de vernietiging van de aandelen).

Onder de oude regeling mochten de ingekochte aandelen nooit meer dan 20% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen. Met andere woorden, indien de inkoop méér bedroeg, werd de inkoopbonus onmiddellijk belastbaar. Het nieuw WVV maakt een einde aan deze 20%-grens. Echter, om misbruik te vermijden en fiscale neutraliteit te garanderen, is de 20%-grens voortaan uitdrukkelijk opgenomen in de fiscale regelgeving. Bij overschrijding worden de aandelen geacht te zijn vernietigd en is de inkoopbonus (nog steeds) onmiddellijk belastbaar.

Chris Peeters -
chris.peeters@be.gt.com

Aftrekbaarheid managementvergoedingen: een gewaarschuwd man(ager) is er twee waard (bis)

Het is geen geheim dat het management van heel wat bedrijven in handen is van een andere vennootschap. Ofwel gaat het dan om de zogenaamde managementvennootschap van de bedrijfsleider (of andere leden van het hoger management), ofwel om een andere vennootschap binnen een grotere groep. Vaak wordt deze vennootschap zelfs benoemd tot bestuurder of zaakvoerder en ontvangt zij ook bestuurdersvergoedingen en/of tantièmes.

Deze werkwijze is vaak fiscaal geïnspireerd, maar vereist de nodige voorzichtigheid. In 2016 lichtten we reeds de voornaamste aandachtspunten toe. Ingevolge een aantal recente evoluties achten wij het zinvol deze te herhalen en aan te vullen.

Managementvergoedingen en hun aftrekbaarheid

Ingevolge art. 195 WIB'92 staat de aftrekbaarheid van bedrijfsleidersbezoldigingen aan natuurlijke personen niet ter discussie. Vanaf het moment dat deze vergoeding echter aan een vennootschap wordt toegekend, komt men in het vizier van de fiscus die de aftrekbaarheid van (te) hoge managementvergoedingen kan betwisten op basis van art. 49 WIB'92.

Op basis van dit artikel zijn kosten slechts aftrekbaar indien:

- ze verband houden met de uitoefening van de beroepswerkzaamheid

- ze tijdens het belastbaar tijdperk zijn gedaan of gedragen
- ze zijn gedaan met het oogmerk om belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden, en
- de echtheid van het bedrag kan worden verantwoord.

In concreto vereist de fiscus – ingevolge de laatste voorwaarde – dat een managementvergoeding terdege verantwoord moet worden door werkelijk geleverde prestaties. Indien men geen afdoende verband kan aantonen tussen de geleverde prestaties en de vergoedingen, zal de fiscus de aftrek van de vergoeding verwerpen (en dus nogmaals belasten in hoofde van de werkvennootschap).

Om dit risico te beperken is het aangewezen (voorafgaandelijk) de nodige bewijsstukken op te stellen om de prestaties te onderbouwen. Zo dient er alleszins een degelijk onderbouwde dienstverleningsovereenkomst te worden opgesteld waarin de concrete prestaties en de (berekening van de) vergoeding worden vastgelegd en is het aangewezen dat ook de periodiek opgemaakte facturen de verrichte prestaties (correcte omschrijving) en hun prijs vermelden.

Maar dit is niet voldoende. Zo stelde het Hof van Cassatie onlangs dat het niet volstaat om alleen maar een schriftelijke overeenkomst voor te leggen, maar dat ook moet kunnen aangetoond worden dat er tegenover de managementvergoedingen echte prestaties staan¹. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van timesheets, e-mails, rapporten van vergaderingen, nota's, etc. die het effectief uitvoeren van de prestaties onderbouwen.

Het is dan ook aangewezen dat de managementvennootschap zelf beschikt over de nodige werkmiddelen om de prestaties te leveren (bijvoorbeeld auto, laptop, gsm, ...). In de praktijk stellen wij vaak vast dat deze door de werkvennootschap ter beschikking worden gesteld. Dit maakt uiteraard het bovenstaand verhaal minder geloofwaardig. Maar bovendien creëert dit ook problemen inzake de voordelen van alle aard. Indien de werkmiddelen immers (eveneens) privé worden gebruikt, moet de managementvennootschap een voordeel van alle aard aangeven voor haar eigen zaakvoerder en moet de werkvennootschap de werkelijke kosten doorrekenen.

De fiscus tracht de aftrek soms ook te weigeren door te argumenteren dat de managementprestaties niet geleverd worden door de managementvennootschap, maar wel door

de achterliggende natuurlijke persoon. Het Hof van Cassatie heeft deze aanvalspiste recent verworpen door te stellen dat, wanneer een uitgave beantwoordt aan werkelijk geleverde prestaties, de aftrek niet kan worden geweigerd op de enkele grond dat de prestaties niet werden verricht door of namens degene aan wie werd betaald². Met andere woorden, indien kan worden aangetoond dat de prestaties daadwerkelijk zijn geleverd, is het niet relevant aan wie deze worden betaald. Merk op dat deze uitspraak enkel de aftrekbaarheid betreft. Voor een correcte belastingheffing langs de inkomende zijde, is het uiteraard nog altijd belangrijk dat de vergoeding betaald wordt aan de dienstverlenende partij.

En hoe zit het met bestuurdersvergoedingen?

Een vennootschap kan ook een vergoeding ontvangen voor het mandaat als bestuurder. De fiscus hanteert voor de aftrekbaarheid van deze vergoedingen dezelfde voorwaarden. Echter, bij een bestuurder is er per definitie sprake van bepaalde prestaties op basis van het vennootschapsrecht (bijvoorbeeld vertegenwoordiging van de vennootschap, deelname aan de raad van bestuur, opstellen jaarrekening, ...), zodat de fiscus de vergoeding enkel kan verwerpen indien deze onredelijk of niet-marktconform is. Het uitoefenen van een mandaat verantwoordt met andere woorden niet eender welke vergoeding. Het zal dus ook hier noodzakelijk zijn effectieve prestaties aan te tonen.

In dit kader is het dan ook af te raden om in de werkvennootschap benoemd te zijn als bestuurder in eigen naam (als natuurlijke persoon) én als vaste vertegenwoordiger van de managementvennootschap. In dit geval zal immers

¹ Cass. 15 oktober 2015

² Cass. 22 maart 2019

mogelijks discussie ontstaan over wie nu juist welke prestaties heeft geleverd.

Wij merken hierbij op dat het nieuw Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (afgekort WV) een verbod op zulke dubbele mandaten heeft ingevoerd. Iedere persoon zal voortaan nog slechts in één hoedanigheid kunnen worden aangeduid als lid van een bestuursorgaan. Binnen de vennootschappen waar er vandaag nog wordt gecumuleerd, zal dit moeten worden stopgezet van zodra het WV op hen van toepassing wordt.

Tevens verdwijnt de aansprakelijkheid van de bestuurder niet door te werken met een bestuurdersvennootschap. Een bestuurder-rechtspersoon zal immers een natuurlijke persoon moeten benoemen als zogenaamde 'vaste vertegenwoordiger', die optreedt in naam en voor rekening van deze rechtspersoon. Deze vaste vertegenwoordiger is zowel burgerrechtelijk als strafrechtelijk aansprakelijk alsof hij zelf de opdracht in eigen naam en voor eigen rekening zou vervuld hebben.

Geldt hetzelfde voor vergoedingen via tantièmes?

De algemene vergadering van de werkvennootschap kan via een tantième ook (een deel van) de winst uitkeren aan de vennootschap-bestuurder. Een tantième is geen vergoeding voor effectief geleverde prestaties, maar een vennootschapsrechtelijke techniek om ook bestuurders mee in de winst van de vennootschap te laten delen.

Toch tracht de fiscus ook in dit geval art. 49 WIB'92 toe te passen door een bewijs van werkelijke prestaties te eisen. Het Hof van Cassatie is ook hier tussengekomen³ en heeft gesteld dat de fiscus de aftrekbaarheid niet kan betwisten mits de bestuurder heeft bijgedragen tot het behalen van het resultaat. Indien met andere woorden de tantième wordt uitgekeerd uit de winst van het boekjaar (of uit winsten van vorige boekjaren) waarin de vennootschap-bestuurder ook effectief het bestuur heeft waargenomen, zal de fiscus de aftrekbaarheid van de tantièmes nog moeilijk kunnen aanvallen.

Hoewel deze uitspraak uiteraard positief is, mag deze niet geïnterpreteerd worden als een uitnodiging tot overmatige tantièmes aan eender welke gemandateerde vennootschap. U zal nog steeds moeten aantonen dat de bestuurder-vennootschap door haar prestaties heeft bijgedragen tot de gerealiseerde winst. Dat blijkt ook uit een vonnis van de rechtbank van Brugge⁴ dat de aftrek van een tantième verwerpt op basis van artikel 344, §1 WIB92 (fiscaal misbruik). Volgens de rechtbank betrof het immers een fictieve constructie waarbij winsten werden doorgeschoven naar een verlieslatende vennootschap die de facto geen reële managementprestaties leverde.

³ Cass., 24 oktober 2013

⁴ Rb. Brugge, 25 juni 2018

⁵ Beslissing Btw nr. E.T.127.850 dd.30.03.2016

⁶ E.T. 134.938 dd. 14 maart 2019

Wij merken hierbij nog op dat vanaf 2020 elke uitkering van vermogen uit een BV (en dus ook de tantième) onderworpen zal zijn aan een dubbele uitkeringstest, namelijk de balans- en de liquiditeitstest.

Aftrek btw op management- en bestuurdersvergoedingen: ook enkel voor werkelijke prestaties

Uit de rechtspraak van de laatste jaren blijkt dat het bewijs van de geleverde prestaties niet enkel zijn belang heeft voor de aftrekbaarheid inzake inkomstenbelastingen, maar ook voor de toepassing van het recht op aftrek inzake btw op de ontvangen management- en bestuurdersvergoedingen. Dit is des te meer het geval daar ontvangen bestuurdersvergoedingen, inclusief tantièmes door rechtspersonen-bestuurders, in principe nu steeds onder de toepassing van btw vallen⁵.

Voor het recht op aftrek van de btw is dus niet alleen vereist dat de belastingplichtige beschikt over een btw-conforme factuur (formele voorwaarde in KB nr. 3), maar moet de belastingplichtige ook kunnen bewijzen dat de diensten 'daadwerkelijk' werden verstrekt (zogenaamde essentiële voorwaarde). In het kader van dat bewijs zullen net als bij de inkomstenbelastingen volgende stukken in aanmerking komen: (1) een schriftelijke overeenkomst, (2) btw-conforme facturen met vermelding van de prestaties en hun prijs, (3) enige verantwoording van de gehanteerde prijzen en (4) eventuele andere vastgelegde communicatie.

Alhoewel bij deze problematiek de btw-regelgeving op het eerste zicht in lijn lijkt te zijn met de regelgeving inzake inkomstenbelasting, wensen wij wel op te merken dat de btw-regelgeving soms ook haaks kan staan op deze van de inkomstenbelasting.

Dit is bijvoorbeeld het geval bij de uitkering van tantièmes waarbij tantièmes inzake btw steeds als een vergoeding voor geleverde prestaties worden aanzien (en niet als deelname in de winst) en bij zogenaamde retrocessie van bestuurdersvergoedingen (i.e. de situatie waarbij een bestuurder-natuurlijke persoon zijn vergoeding afstaat aan een vennootschap). In dit laatste geval hebben de btw-centrale diensten ons recent nog bevestigd dat voor de bepaling van de btw-belastingplicht steeds moet worden uitgegaan van de eigenlijke verrichter van de dienstprestatie, ook al zou deze zijn vergoeding(en) aan een derde afgestaan hebben⁶.

Koenraad De Bie -
koenraad.debie@be.gt.com

Bart Verstuyft -
bart.verstuyft@be.gt.com

Europa en de modernisering van btw: update voorstellen en 4 ‘quick fixes’

Het huidige btw-stelsel werd ingevoerd in 1993 en was bedoeld als tijdelijke overgangsregeling naar een definitief btw-stelsel. Dit definitieve stelsel zal gebaseerd zijn op het beginsel van belastingheffing in de lidstaat van de bestemming van de goederen en diensten en niet langer in de lidstaat van oorsprong, zoals oorspronkelijk in 1993 voorzien. In het proces van de evolutie naar dit definitieve stelsel publiceerde de Europese Commissie op 7 april 2016 een actieplan en maakte in opvolging daarvan op 4 oktober 2017 een stappenplan op om te komen tot een gemeenschappelijke btw-ruimte in de EU.

Zo werden onder meer door de Ecofinraad (Europese Raad van de ministers van Financiën) van 5 december 2017 en de Europese Commissie op 18 januari 2018 een pakket maatregelen goedgekeurd inzake de btw-regeling voor e-commerce en werden een aantal voorstellen gedaan voor vereenvoudigde btw-regels voor de zogenaamde kleine ondernemingen. Deze wijzigingen zouden naargelang het geval in principe in werking (zijn) treden vanaf 1 januari 2019 of vanaf 1 januari 2021. We lichtten dit reeds toe in een nieuwsbrief van 2018. Graag hernemen we nu de belangrijkste punten, met een actualisatie.

Daarnaast werd binnen de Ecofinraad van 2 oktober 2018 een akkoord bereikt om in afwachting van de invoering van het definitieve btw-stelsel reeds bepaalde vereenvoudigingen voor ondernemingen door te voeren: de zogenaamde ‘quick fixes’. Deze vier quick fixes zouden op 1 januari 2020 in werking moeten treden.

Tot slot heeft de Raad op 14 september 2018 een verordening aangenomen om de administratieve samenwerking tussen de lidstaten te versterken.

Verlaagde btw-tarieven: keuze voor lidstaten (1.01.2019)

Vanaf 1 januari 2019 kunnen de lidstaten, naast een standaardtarief van minimum 15% btw, voorzien in ‘een of twee’ verlaagde btw-tarieven (niet lager dan 5% btw). De verlaagde btw-tarieven zullen enkel van toepassing zijn op goederen en diensten opgesomd in bijlage III van de BTW-Richtlijn (bijvoorbeeld levensmiddelen, farmaceutische producten, enz.).

In aansluiting daarbij werd door de Europese Richtlijn van 6 november 2018 de betreffende bijlage III van de BTW-Richtlijn zo aangepast dat ook voor langs elektronische weg geleverde boeken, kranten en tijdschriften een verlaagd btw-tarief mogelijk wordt gemaakt. Dit werd inmiddels in België geïmplementeerd met ingang van 1 april 2019 zodat onder dezelfde voorwaarden als de papieren versie de levering van digitale boeken aan 6% en de digitale publicaties van kranten en magazines aan 0% kunnen gebeuren.

Quick fix 1: Voorraad op afroep in het buitenland (1.01.2020)

Een eerste vereenvoudiging in het kader van de quick fixes houdt in dat de belastingplichtige geen btw-registratie zal moeten hebben in de lidstaat waarnaar hij zijn goederen vervoert of laat vervoeren ter bestemming van zijn afnemer, waarbij de levering aan deze afnemer pas effectief op een later tijdstip gebeurt (meer bepaald wanneer de afnemer deze goederen nodig heeft omdat hij een koper heeft gevonden of om in zijn productieproces te gebruiken).

In principe zou de belastingplichtige zich in de lidstaat van aankomst (opbouw voorraad) moeten laten registreren aangezien een overbrenging van eigen goederen in de lidstaat van aankomst wordt gelijkgesteld met een intracommunautaire verwerving en er op een later tijdstip dan een (lokale) levering gebeurt aan de afnemer (bij onttrekking uit de voorraad). In de meeste lidstaten bestaan er weliswaar reeds vereenvoudigingsmaatregelen voor de zogenaamde ‘call-of stock’, maar deze zijn niet geharmoniseerd.

Vanaf 1 januari 2020 zou de overbrenging van de goederen naar een andere lidstaat door een belastingplichtige in het kader van een voorraad op afroep niet meer gelijkgesteld worden met een levering onder bezwarende titel en dus geen aanleiding geven tot een btw-registratie in de lidstaat van aankomst. Op het tijdstip van de effectieve afname wordt de verkoper geacht een intracommunautaire levering en de afnemer een intracommunautaire verwerving te hebben verricht.

Voor de toepassing van deze vereenvoudiging moet de effectieve levering wel gebeuren binnen de 12 maanden nadat de goederen bij de afnemer in de andere lidstaat zijn aangekomen. Voorts moeten ook nog een aantal andere voorwaarden vervuld zijn, onder meer dat bij aanvang van het vervoer reeds vaststaat dat het om een voorraad op afroep gaat, dat de afnemer beschikt over een btw-registratie in de betreffende lidstaat, dat de verzending van de goederen in een register wordt ingeschreven (door verkoper én afnemer) en dat de effectieve levering door de verkoper wordt opgenomen in de intracommunautaire opgave.

Quick fix 2: Kettingverkopen, in welke relatie zit het vervoer? (1.01.2020)

In het huidige btw-systeem geven kettingverkopen vaak aanleiding tot problemen. Weliswaar heeft het Europees Hof van Justitie inzake kettingverkopen reeds verschillende keren bevestigd dat de vrijstelling voor de intracommunautaire levering slechts toepasselijk kan zijn op één van de leveringen in de ketting, met name die met vervoer. Maar dit is in de praktijk vaak moeilijk te bepalen.

In het kader van de uniformiteit tussen de lidstaten en met het oog op rechtszekerheid voor ondernemingen worden daarom in de Richtlijn nieuwe regels opgenomen. Als hoofdregel geldt dat, wanneer bij kettingverkopen (A-B-C) het vervoer wordt verricht door of voor rekening van de tussenhandelaar (B), het vervoer uitsluitend wordt toegeschreven aan de levering ‘aan’ deze tussenhandelaar (dus A-B). Als uitzondering hierop zal het vervoer worden toegeschreven aan de levering ‘door’ de tussenhandelaar (dus B-C) wanneer de tussenleverancier aan zijn leverancier zijn btw-identificatienummer opgeeft dat hem is toegekend door de lidstaat van waaruit de goederen worden verzonden (lidstaat A).

Indien het vervoer evenwel niet wordt verricht door of voor rekening van de tussenhandelaar, dan zal in principe het vervoer worden toegeschreven aan de levering (A-B) indien het vervoer wordt verricht door of voor rekening van A en zal in principe het vervoer worden toegeschreven aan de levering (B-C) indien het vervoer wordt verricht door of voor rekening van C.

Merken we tenslotte nog op dat voor de toepassing van de vereenvoudigingsmaatregelen inzake driehoeksverkeer in ieder geval vereist is dat het vervoer kan worden toegeschreven aan de eerste relatie (A-B).

Quick fix 3: Btw-identificatienummer en vrijstelling intracommunautaire levering (1.01.2020)

De levering van goederen door een belastingplichtige waarbij de goederen vanuit een lidstaat worden verzonden naar een andere lidstaat, kan in principe worden vrijgesteld indien de koper een belastingplichtige is die als zodanig handelt in een andere lidstaat dan de lidstaat van vertrek van de verzending of het vervoer van de goederen.¹

De voorwaarde wordt aldus gesteld dat de ‘belastingplichtige’ afnemer als zodanig moet handelen in een andere lidstaat dan die van het vertrek, niet dat hij (er) over een geldig btw-identificatienummer moet beschikken. Evenwel zal het btw-identificatienummer van de koper in een andere lidstaat vereist zijn als bewijs voor de vrijstelling en dient het eveneens te worden vermeld in de intracommunautaire opgave.

De BTW-Richtlijn zal in die zin worden aangepast dat de vrijstelling enkel nog kan toegepast worden:

- als de koper een btw-identificatienummer meedeelt dat is toegekend door een andere lidstaat dan die van waaruit de goederen werden verzonden of vervoerd
- de verkoper (leverancier) een intracommunautaire opgave heeft ingediend die de vereiste gegevens over de betreffende levering bevat.

¹ Artikel 138 BTW-Richtlijn 2006/112/EG.

Quick fix 4: Bewijs van het vervoer voor vrijgestelde intracommunautaire levering (1.01.2020)

Hiervoor werd reeds weergegeven dat in het kader van de vrijstelling omwille van een intracommunautaire levering overeenkomstig artikel 138 BTW-Richtlijn 2006/112/EG in eerste instantie vereist is dat de goederen verzonden of vervoerd worden van de ene lidstaat naar de andere lidstaat. Inzake het vereiste bewijs van dit grensoverschrijdend vervoer bestond er tot op heden geen uniformiteit tussen de lidstaten zodat dit leidde tot onzekerheid en in sommige gevallen tot aanzienlijke administratieve kosten.

Daarom wordt er sinds 1 januari 2012 een (weerlegbaar) wettelijk vermoeden ingevoerd dat de goederen verzonden of vervoerd zijn van de ene lidstaat naar de andere lidstaat in de volgende gevallen:

- **Het vervoer wordt verricht door of voor rekening van de verkoper?**

In dat geval volstaat de verklaring van de verkoper daarover als die kan aangevuld worden met twee niet-tegenstrijdige bewijsstukken met betrekking tot het vervoer (bijvoorbeeld ondertekend CMR-document of vrachtbrief,

factuur van de vervoerder, cognossement, etc.). Indien er slechts één van deze bewijsstukken voorhanden is, dan kan dit toch nog verder aangevuld worden met één van de volgende niet-tegenstrijdige bewijsstukken: (1) een verzekeringsovereenkomst voor het vervoer of bankdocument inzake betaling van de transportfactuur, (2) officiële documenten waarin de aankomst van de goederen in de lidstaat van bestemming wordt bevestigd, of (3) een ontvangstbewijs van een entreehouder ter bevestiging van de opslag.

- **Het vervoer wordt verricht door of voor rekening van de koper?**

In dat geval moet de verkoper een voldoende gedetailleerde schriftelijke verklaring van de koper ontvangen waarin bevestigd wordt dat deze de goederen heeft vervoerd of laten vervoeren. Deze verklaring dient te worden aangevuld met één van de twee bovenvermelde combinaties van niet-tegenstrijdige bewijsstukken (zie eerste punt).

Btw-regeling e-commerce (1.01.2019 en 1.01.2021)

Sinds 1 januari 2015 moeten ondernemingen op 'omroep, telecommunicatie- en elektronische diensten' aan particulieren

(B2C) btw aanrekenen van het land waar hun klant woont of verblijft. Zij hadden reeds de mogelijkheid om een 'MOSS'-aangifte in te dienen (Mini One Stop Shop), waarin ze globaal hun diensten konden aangeven die in andere lidstaten aan btw zijn onderworpen. Hoewel de Europese Commissie deze regeling succesvol vond, werden met betrekking tot 'omroep, telecommunicatie- en elektronische diensten' toch enkele vereenvoudigingen goedgekeurd door de Ecofin-Raad, die in principe van kracht werden op 1 januari 2019:

- Voor 'micro-ondernemingen' (omzetsdrempel van €10.000) wordt ter vereenvoudiging voorzien in een afwijkende plaatsbepalingsregel. Zolang de totale grensoverschrijdende B2C-handelingen voor de betreffende diensten niet hoger zijn dan €10.000, kunnen zij in plaats van de btw in de lidstaat van de particuliere klant verder de btw van hun eigen lidstaat blijven aanrekenen. Deze regeling is optioneel.
- Niet EU-ondernemingen die geen vestiging hebben in de EU maar wel reeds beschikken over een btw-registratie in een lidstaat voor andere activiteiten dan 'omroep, telecommunicatie- en elektronische diensten', worden niet langer uitgesloten van de MOSS-regeling.
- Aangezien in beginsel de btw van het land van de klant moet worden aangerekend, is het uiteraard belangrijk dat de woonplaats van de particuliere klant kan worden aangetoond. Momenteel diende de operator dit te bewijzen aan de hand van 'twee afzonderlijke, niet-tegenstrijdige' bewijsstukken (bijvoorbeeld factuuradres, bankgegevens, IP-adres, enz.). Vanaf 2019 is deze regeling gewijzigd: voor zover hun jaaromzet uit telecom, omroep en elektronische diensten niet meer bedraagt dan €100.000, mag de woonplaats van de particuliere klanten worden aangetoond aan de hand van slechts één bewijselement.
- Ondernemingen zouden de factureringsregels van de eigen lidstaat of lidstaat van identificatie kunnen blijven toepassen bij intracommunautaire afstandsverkopen of elektronische diensten.

Daarnaast zijn er een aantal maatregelen in het kader van e-commerce die van kracht zouden worden vanaf 1 januari 2021:

- De MOSS-regeling wordt verder uitgebreid waardoor ook ondernemingen die online goederen en diensten (andere dan 'omroep, telecommunicatie- en elektronische diensten') verkopen, al hun btw-verplichtingen in de EU op één plaats kunnen nakomen (MOSS wordt OSS, ofwel 'One Stop Shop').
- De invoer van goederen met een lage waarde (€10 tot €20) is tot op heden vrijgesteld van btw. Deze vrijstelling zal worden afgeschaft en vervangen door een btw-heffing op de verkoop aan de klant. Voor de afdracht

van de verschuldigde btw zal de verkoper wel gebruik kunnen maken van de unieke 'OSS'-aangifte voor zover de intrinsieke waarde van de goederen niet meer bedraagt dan €150. Wanneer geen gebruik wordt gemaakt van de 'OSS' bij invoer, zal de btw worden geïnd bij de afnemer/klant/ontvanger van de goederen (postbedrijf, koeriersbedrijf, douaneagent), die deze aan de douane zal moeten betalen.

- Operatoren van elektronische verkoopplatformen worden geacht deel uit te maken van de ketting van btw-transacties, wanneer de verkoper niet in de EU is gevestigd. Een dergelijke regeling bestaat trouwens momenteel al voor de elektronische diensten. Wanneer aldus dergelijk elektronisch verkoopplatform is tussengekomen bij 'verkoop op afstand' door een niet-EU verkoper, dan zal dit platform (de operator) geacht worden de goederen zelf te hebben aangekocht en vervolgens te hebben doorverkocht aan de afnemer. Deze regeling geldt zowel voor de goederen die van buiten de EU worden verzonden als die vanuit een andere EU-lidstaat worden verstuurd (voor de invoer van goederen zal deze regeling slechts van toepassing zijn voor zover de intrinsieke waarde van de goederen niet meer bedraagt dan €150). Dit wettelijk vermoeden is onweerlegbaar voor de afstandsverkopen. De operator van het elektronisch platform zal verplicht zijn om de aankoop en de daaropvolgende doorverkoop aan te geven. Op de doorverkoop zal in principe de btw van het land van de klant moeten worden afgedragen.

Drempels inzake afstandsverkopen verdwijnen (1.01.2021)

Ook zullen de regels voor de zogenaamde afstandsverkopen veranderen. Afstandsverkopen zijn verkopen van goederen aan 'niet btw-plichtigen' (bijvoorbeeld particulieren) in een andere EU-lidstaat, waarbij de verkoper rechtstreeks of onrechtstreeks instaat voor de verzending van de verkochte goederen naar de andere EU-lidstaat. Deze verkopen zijn onderworpen aan de btw van de lidstaat van de verkoper, zolang de omzet uit de verkopen naar die andere lidstaat een bepaalde drempel niet heeft overschreden. Wordt de drempel in een bepaalde lidstaat wel overschreden, dan moet de verkoper de btw van die lidstaat aanrekenen en aldaar een btw-identificatienummer aanvragen. Momenteel varieert deze drempel per lidstaat tussen €35.000 en €100.000.

Deze drempels zullen worden afgeschaft vanaf 1 januari 2021. Daardoor zal de verkoper onmiddellijk de btw van het land van de klant moeten aanrekenen. Vanaf 2021 zouden ook afstandsverkopen van goederen in een unieke 'OSS'-aangifte kunnen worden aangegeven. Van de gelegenheid wordt gebruikgemaakt om een aantal wijzigingen aan te brengen aan de formele verplichtingen rond de unieke aangifte, o.a. de indieningstermijn wordt verlengd en rechtzettingen van eerdere aangiften kunnen voortaan ook gebeuren via een

latere aangifte. Voor het overige blijven de regels inzake de unieke aangifte grotendeels ongewijzigd.

Voor zogenaamde Europese 'micro-ondernemingen' geldt een optionele drempel van €10.000 voor de totaliteit van verkopen op afstand, telecommunicatiediensten, televisie- en omroepdiensten, en elektronische diensten verricht voor B2C-klienten in andere EU-lidstaten. Zolang de drempel niet is overschreden, kan de onderneming er nog voor kiezen btw van de eigen lidstaat aan te rekenen.

Harmonisatie bestaande regeling kleine ondernemingen en introductie van een nieuwe categorie (01.01.2021)

Kleine ondernemingen, i.e. ondernemingen wier jaaromzet niet meer bedraagt dan een bepaald drempelbedrag, zijn 'vrijgesteld' van de meeste btw-verplichtingen die normaal aan de btw-plichtigen worden opgelegd. In België bedraagt dit drempelbedrag €25.000. De Europese Commissie stelt de volgende aanpassingen voor:

- Het drempelbedrag wordt verhoogd tot maximaal €85.000 (lidstaten hebben de keuze om een lager drempelbedrag te bepalen). In een overgangsregeling zou het vastgestelde drempelbedrag met maximaal 50% overschreden mogen worden gedurende het lopende jaar.
- De vrijstellingsregeling wordt ook uitgebreid tot buitenlandse ondernemingen voor zover hun jaaromzet niet meer bedraagt dan €100.000 én de jaaromzet van de onderneming in een betrokken lidstaat niet hoger is dan het aldaar geldende drempelbedrag.

In aansluiting bij het voorgaande voorziet de Commissie eveneens in een nieuwe categorie kleine ondernemingen: ondernemingen met een totale 'Unie-jaar-omzet' die niet meer bedraagt dan €2.000.000. Voor hen moet door de lidstaten worden voorzien in vereenvoudigde formaliteiten (vereenvoudigde identificatieprocedure, een optionele jaaraangifte, geen voorschotten). Deze vereenvoudigde regeling zal ook gelden voor kleine ondernemingen die de nationale drempel al hebben overschreden of voor de kleine ondernemingen die ervoor opteren om de vrijstellingsregeling niet toe te passen.

Algemene conclusie: vereenvoudiging en verstrenging, hand in hand...

De bovenstaande wijzigingen van de huidige btw-regels gaan in de richting van een verdere vereenvoudiging van de btw-behandeling en -administratie met betrekking tot cross-border activiteiten. Wel betekent dit dat ondernemingen mogelijk wijzigingen dienen aan te brengen aan hun bestaande boekhoudsystemen en dat er nieuwe procedures dienen te worden opgezet (bijvoorbeeld in het kader van bewijs van vervoer).

Tegelijk met deze vereenvoudigingen en de tendens naar uniformiteit tussen de lidstaten, valt eveneens te verwachten dat de btw-administraties in de lidstaten de vernieuwde regels stringenter zullen toepassen en controleren en daartoe eventueel ook zullen (moeten) samenwerken met andere lidstaten. In dat opzicht heeft de Raad van 14 september 2018 ook nog een verordening aangenomen om de administratieve samenwerking inzake btw tussen de lidstaten te versterken.

Lode Agache -
lode.agache@be.gt.com

Nieuw vennootschapsrecht: voortaan makkelijker om alleen een vennootschap op te richten/aan te houden

Bij wet van 23 maart 2019 is het nieuw ‘Wetboek van vennootschappen en verenigingen’ (afgekort ‘WVV’) ingevoerd, dat in de plaats treedt van onder meer het bestaande Wetboek van vennootschappen en de Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen.

Hierna zoomen we in op de gevolgen van het WVV voor de zogeheten ‘eenhoofdige vennootschappen’. Dit zijn vennootschappen die slechts één aandeelhouder tellen.

Eenhoofdigheid niet langer gesanctioneerd

Het oude Wetboek van vennootschappen koppelde een belangrijk gevolg aan de eenhoofdigheid van naamloze vennootschappen (NV's) en bepaalde besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (BVBA's), met name een hoofdelijke borgstelling door de enige aandeelhouder/vennoot voor de verbintenissen van de eenhoofdige vennootschap.¹

Bovendien moest de eenhoofdige NV het gegeven dat alle aandelen in één hand waren verenigd, alsmede de identiteit van de enige aandeelhouder laten opnemen in het vennootschapsdossier dat op de ondernemingsrechtbank wordt bewaard², zodat schuldeisers de identiteit van de enige aandeelhouder konden achterhalen³.

De hoofdelijke borgstelling betekende dat de enige aandeelhouder/vennoot hoofdelijk aansprakelijk was voor alle schulden van de eenhoofdige vennootschap die waren ontstaan sinds de eenhoofdigheid. Bij een gebeurlijk faillissement van de eenhoofdige vennootschap moest de enige aandeelhouder/vennoot dus mee instaan voor (een bepaald gedeelte van) het passief van de eenhoofdige vennootschap.

De hoofdelijke borgstelling was van toepassing op de volgende personen:

- de natuurlijke persoon die reeds enige vennoot is van een BVBA en nadien alleen een tweede BVBA oprichtte of verwierf waarvan hij eveneens de enige vennoot was (behoudens wanneer de tweede BVBA werd verworven door vererving)

1 Art. 212, 212bis, 213 (BVBA) en 646 (NV) W. Venn.

2 Art. 646 §2 W. Venn.

3 M. COLLE, “Vereniging van alle aandelen in één hand? Met twee is altijd beter dan alleen!”, noot onder Kh. Brussel 13 maart 2014, RABG 2015, afl. 5, 359.

- de natuurlijke persoon die na het eenhoofdig worden van een BVBA diens kapitaal niet binnen het jaar had volstort ten belope van minimaal €12.400
- iedere rechtspersoon die de enige vennoot is van een BVBA⁴
- iedere (natuurlijke of rechts-)persoon die de enige aandeelhouder is van een NV.⁵

Deze hoofdelijke borgstelling komt niet langer voor in het WVV, zodat er na de invoering van het WVV geen enkel bezwaar meer is om enige aandeelhouder/vennoot te zijn van een NV of BV(BA).

Voorts is het onder het WVV voortaan perfect mogelijk een NV op te richten met slechts één oprichter. Onder het oude Wetboek van vennootschappen moesten er bij oprichting van een NV minstens twee oprichters zijn.

Enige aandeelhouder van NV moet zich nog steeds bekendmaken

Hoewel er geen hoofdelijkheids sanctie meer is, vereist het WVV voor NV's wel nog steeds dat het gegeven dat alle aandelen in één hand zijn verenigd, evenals de identiteit van de enige aandeelhouder, worden neergelegd in het vennootschapsdossier van de NV dat op de ondernemingsrechtbank wordt bijgehouden.⁶

Aangezien de bekendmakingsplicht diende om schuldeisers kennis te laten nemen van een eventueel bijkomend vermogen waarop ze zich konden verhalen ingevolge de eenhoofdigheid van de NV⁷, is het vreemd dat men deze formaliteit onder het WVV heeft behouden.

⁴ De enige vennoot van een BVBA kon wel aan de hoofdelijkheids sanctie ontsnappen door binnen het jaar (i) een tweede vennoot in de vennootschap op te nemen of (ii) de BVBA te ontbinden.

⁵ De enige aandeelhouder van een NV kon wel aan de hoofdelijkheids sanctie ontsnappen door binnen het jaar (i) een tweede aandeelhouder in de vennootschap op te nemen, (ii) de NV om te zetten in een BVBA of (iii) de NV te ontbinden.

⁶ Art. 7:231 WVV.

⁷ M. COLLE, "Vereniging van alle aandelen in één hand? Met twee is altijd beter dan alleen!", noot onder Kh. Brussel 13 maart 2014, RABG 2015, afl. 5, 359.

Eenhoofdig bestuur voortaan mogelijk in NV⁸

In het WVV wordt eenhoofdig bestuur ook mogelijk in de NV.⁹ Onder het oude Wetboek van vennootschappen moest een NV worden bestuurd door een collegiale raad van bestuur, bestaande uit minstens drie leden. Enkel in NV's waar er twee of minder aandeelhouders zijn, kon worden volstaan met twee bestuurders.¹⁰

De verplichting van een collegiale, meerhoofdige raad van bestuur zorgde in vele KMO's die de vorm hadden van een NV voor problemen, aangezien er – mede omwille van het aansprakelijkheidsrisico – vaak te weinig kandidaten waren om de (vertegenwoordiger van de) hoofdaandeelhouder te flankeren in de raad van bestuur. Bovendien kon het ook voor de hoofdaandeelhouder vervelend zijn, aangezien er door de verplichte benoeming van minstens één collega-bestuurder altijd een 'pottenkijker' moest worden toegelaten op het hoogste bestuursniveau, waaraan wettelijk bepaalde stem- en onderzoeksrechten werden toegekend.

De mogelijkheid tot eenhoofdig bestuur in een NV zal dan ook op enthousiasme worden onthaald door de praktijk, aangezien het bestuur van de KMO-NV op die manier aanzienlijk kan worden vereenvoudigd.

Bovendien zal aan de enige bestuurder van een NV ten aanzien van een aantal beslissingen (bijvoorbeeld statutenwijziging, winstuitkering, zijn eigen ontslag) een vetorecht kunnen worden toegekend¹¹, wat niet in het minst in de context van familiale opvolging zeer interessant kan zijn.

Belangenconflictenprocedure in eenhoofdige vennootschappen

Ook onder het WVV is er een belangenconflictenprocedure voorzien voor eenhoofdige vennootschappen. Deze regeling speelt wanneer een bestuurder bij een bepaalde beslissing een financieel belang heeft dat strijdig is met dat van de vennootschap (hierna 'strijdig belang' genoemd). Een klassiek voorbeeld is de bestuurder die eigenaar is van een vastgoed en dit verhuurt aan de vennootschap.

Het WVV bepaalt dat de enige bestuurder die ook de enige aandeelhouder is, ondanks het strijdig belang, de beslissing toch zelf mag nemen of de verrichting zelf mag uitvoeren.¹² Hij/zij zal wel een bijzonder verslag moeten opmaken waarin hij/zij:

- (i) de aard van de beslissing of verrichting omschrijft
- (ii) de vermogensrechtelijke gevolgen ervan voor de vennootschap uiteenzet
- (iii) de beslissing of verrichting motiveert in het vennootschapsbelang, en
- (iv) de tussen hem en de vennootschap gesloten overeenkomsten opsomt.

8 In BVBA's was eenhoofdig bestuur ook onder het oude Wetboek van vennootschappen al lang toegelaten.

9 Art. 7:101 WVV.

10 Art. 518 W. Venn.

11 Art. 7:101 §3 WVV.

12 Art. 5:76 (BV) en 7:102 (NV) WVV.

Dit verslag wordt in zijn geheel opgenomen in het jaarverslag of in een stuk dat samen met de jaarrekening wordt neergelegd. Derden zullen via deze weg dus kennis kunnen nemen van de inhoud van het verslag.

Ingeval de vennootschap een commissaris heeft benoemd, moet het verslag aan hem worden meegedeeld. In zijn verslag over de jaarrekening beoordeelt de commissaris, in een afzonderlijke sectie, de vermogensrechtelijke gevolgen voor de vennootschap van de in het bijzonder verslag opgenomen besluiten en overeenkomsten.

Het is van belang deze procedure correct toe te passen, omdat iedere belanghebbende derde en de vennootschap de nietigheid kan vorderen van iedere beslissing of verrichting die met overtreding van de procedure werd genomen/verricht.¹³

Overlijden enige aandeelhouder is niet einde van eenhoofdige vennootschap

In geval van overlijden van de enige aandeelhouder worden, tenzij de statuten anders bepalen, de aan diens aandelen verbonden rechten uitgeoefend door diens erfgenamen of legatarissen, naar evenredigheid van hun rechten in de nalatenschap, en dit tot op de dag van de verdeling van deze aandelen.¹⁴ De eenhoofdige vennootschap houdt dus niet automatisch op te bestaan bij het overlijden van de enige aandeelhouder.

Notulering beslissingen enige aandeelhouder

De beslissingen van de enige aandeelhouder, die handelt in de plaats van de algemene vergadering, worden opgenomen in een register dat op de zetel van de eenhoofdige vennootschap wordt bijgehouden.¹⁵ Hij is dus wel degelijk verplicht zijn beslissingen te documenteren.

¹³ Art. 5:77 §2 (BV) en 7:103 §2 (NV) WvV.

¹⁴ Art. 5:21 (BV) en 7:25 (NV) WvV.

¹⁵ Art. 5:94 (BV) en 7:231 (NV) WvV.

Tim Dausy -
tim.dausy@be.gt.com

Vorbereiding van uw sociale verkiezingen 2020: occulte ontslagbescherming ‘kandidaten’

In de vorige editie lichtten wij reeds een aantal basisprincipes toe met betrekking tot de verplichting om sociale verkiezingen te organiseren in de periode tussen 11 en 24 mei 2020.

In deze bijdrage bespreken we kort de ontslagbescherming van kandidaten, die ingaat op dag X-30 (de zogenaamde ‘occulte’ beschermingsperiode die zich situeert in januari 2020). Het is echter geen allesomvattend overzicht inzake de ontslagbescherming van kandidaten.

Zoals geweten genieten kandidaten, zelfs als ze niet verkozen werden, een specifieke ontslagbescherming. De bescherming houdt in dat een bijzondere wettelijk voorgeschreven ontslagprocedure dient te worden nageleefd. Het niet respecteren van deze strikte procedure kan in welbepaalde gevallen de betaling van een beschermingsvergoeding van (maximum) 8 jaar loon tot gevolg hebben.

Deze ontslagbescherming start reeds op de 30ste dag die de aanplakking van het bericht, dat de datum van de sociale verkiezingen aankondigt (dag X-30), voorafgaat. Naargelang de datum van de verkiezingen start deze in de periode van 12 januari tot 25 januari 2020.

Echter, de werkgever neemt in principe pas kennis van de kandidatenlijsten op dag X+35. Naargelang de datum van de verkiezingen start deze in de periode van 17 maart tot 30 maart 2020.

Deze periode van in principe 65 dagen noemt men de ‘occulte’ beschermingsperiode. De werkgever die tijdens deze periode overgaat tot ontslag, neemt het risico een beschermd werknemer te ontslaan (zonder te weten dat hij beschermd was) en daarbij dan ook niet de wettelijk voorgeschreven procedure te volgen. De werkgever komt dan voor financieel onaangename verrassingen te staan.

Het is dus zeker aangewezen om met deze ‘occulte’ beschermingsperiode rekening te houden indien u in uw onderneming ontslagen zou plannen in de ruime periode van december 2019 tot midden mei 2020.

Cindy Nys -
cindy.nys@be.gt.com

Seminaries & opleidingen

Datum	Onderwerp	Locatie
3 oktober 2019	Balanslezen voor niet-financiële professionals	Gent
9 oktober 2019	Oorlog en vrede binnen vastgoedkantoren	Leuven
17 oktober 2019	Oorlog en vrede binnen vastgoedkantoren	Oostende
5 november 2019	Oorlog en vrede binnen vastgoedkantoren	Antwerpen
14 november 2019	Balanslezen voor niet-financiële professionals	Hasselt
18 november 2019	Tax shelter: een aantrekkelijke beleggingsopportunity	Gent
19 november 2019	Oorlog en vrede binnen vastgoedkantoren	Genk
20 november 2019	Waardebepaling van ondernemingen anno 2019	Gent
25 november 2019	Waardebepaling van ondernemingen anno 2019	Vilvoorde
26 november 2019	Vergroening van uw wagenpark: 360° belicht	Gent
5 december 2019	Balanslezen voor niet-financiële professionals	Antwerpen
10 december 2019	Oorlog en vrede binnen vastgoedkantoren	Brugge

Contactinfo

Antwerpen

Potvlietlaan 6
2600 Berchem (Antwerpen)
T +32 (0)3 235 66 66

Brussel

Medialaan 50
1800 Vilvoorde
T +32 (0)2 242 11 40

Doornik

Rue du Progrès 4B
7503 Doornik (Froyennes)
T +32 (0)69 84 78 44

Gent - Nieuw adres!

Schoonzichtstraat 23B
9051 Sint-Denijs-Westrem
T +32 (0)3 235 66 66

Jumet

Rue de Bordeaux 50 bus 1
6040 Jumet
T +32 (0)71 82 25 90

Turnhout

Parklaan 49 bus 7
2300 Turnhout
T +32 (0)14 47 30 70

Verantwoordelijke uitgever

Koert Verbruggen
contact@be.gt.com

www.grantthornton.be